

CENY ELEKTRINY PRE PRIEMYSEL

POHĽAD A POZÍCIA MINISTERSTVA FINANCIÍ SR

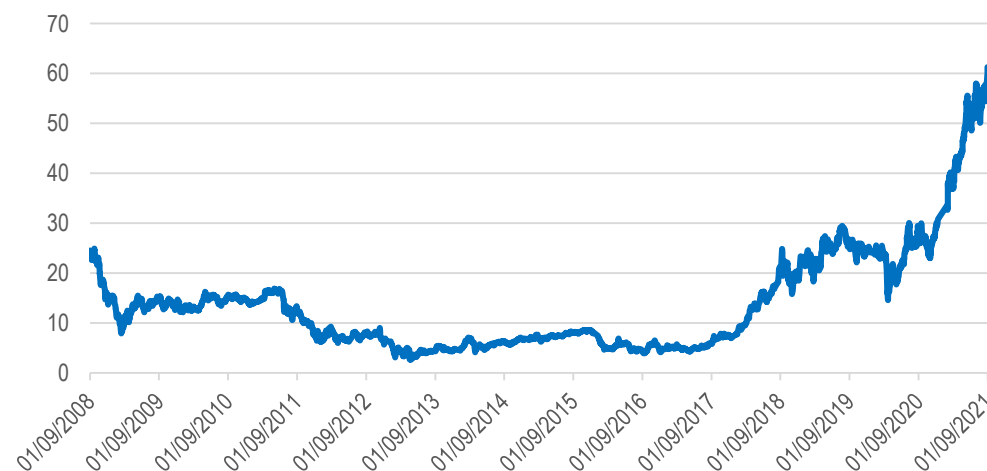
Ing. Marcel Klimek
štátny tajomník Ministerstva financií SR

Hlavné dôvody:

- **prudké ekonomické oživenie** po druhej vlnе pandémie
- **počasie** (studená jar, intenzívne horúčavy v lete, následne prudké ochladenie)
- **predčasné uzavretie jadrových blokov v Nemecku** (časť do konca 2021; zvyšok v 2022)
- **rastúce ceny emisných povoleniek** – navýšenie ceny povolenky o 1 €/tCO₂e zvýši cenu elektriny o ~0,8 €/MWh (na prelome septembra bola dosiahnutá najvyššia cena povoleniek v histórii - nad 60 €/tCO₂e).

Graf: Vývoj cien emisných povoleniek za posledných 13 rokov

Zdroj: výsledky aukcií na burze EEX

Dedičstvo predošlej vládnej exekutívy:

- **historický dlh v doplatkoch** za elektrinu v objeme 360 mil. eur
- vytvorenie **nevýhodného systému dotácií** cez výkupné ceny elektriny fotovoltaiiky
- dvojnásobné **predraženie** a trojnásobné **predĺženie** termínu dostavby JE Mochovce
- **zlyhanie** predchádzajúceho vedenia MH SR pri obhajovaní záujmov štátu v SE
- politicky **ovplyvňovaný regulačný úrad**
- **škodlivá dividendová politika** v energetických spoločnostiach s účasťou štátu

Skladba koncovej ceny elektrickej energie pre **podnikateľské subjekty**:

- **silová zložka** / trhovú cenu elektriny na burze (~40-45 %)
- **regulované poplatky** (~55-60 %):
 - distribučné poplatky (~25 %),
 - systémové poplatky (~26 %),
 - dodávka a marža dodávateľa (~7 %).

REGULOVANÉ POPLATKY PRE PODNIKY V PRENOSOVEJ SÚSTAVE

Regulovaný poplatok	Popis	Súčasná výška [EUR/MWh]	Maximálna zľava [%]	Maximálna zľava [EUR/MWh]	Poplatok po max. zľave [EUR/MWh]	Poznámka ku zľave
Tarifa za prevádzkovanie systému (TPS)	Platba na financovanie podpory hnedého uhlia + výroby z OZE a KVE + činnosti OKTE	23,74	95 %	22,55	1,19	zľava možná pre podniky s vysokou elektroenergetickou náročnosťou prostredníctvom individuálnej sadzby TPS podľa zákona č. 250/2012 (§ 12 ods. 7) a vyhlášky ÚRSO č. 18/2017 (§ 12a)
Tarifa za systémové služby (TSS)	Platba za prevádzku prenosovej sústavy SEPS	6,31	95 %	5,99	0,32	zľava možná pre podniky, ktoré prenosovej sústave poskytujú technickú službu (napr. majú vyrovnaný odberový diagram) prostredníctvom individuálnej sadzby TSS podľa zákona č. 250/2012 (§ 12 ods. 6) a vyhlášky ÚRSO č. 18/2017 (§ 23)
Tarifa za prenos	Pokrytie nákladov SEPS na prenos elektriny od výrobcu k spotrebiteľovi prenosovou sústavou	1,46	70 %	1,02	0,44	zľava 70 % možná pre podniky s RK viac ako 350 MW a prenosom elektriny pre viac ako 2,5 TWh podľa vyhlášky ÚRSO č. 18/2017 (§ 20 ods. 5 c)
Tarifa za straty	Pokrytie nákladov SEPS na straty v prenosovej sústave pri prenose elektriny	0,95	-	-	0,95	zľava nie je možná (§ 21 ods. 2 vyhlášky ÚRSO č. 18/2017)
Odvod do NJF	Určený na úhradu tzv. historického dlhu jadrových zariadení na vyradovanie	3,27	75 %	2,45	0,82	zľava možná pre podniky s vysokou elektroenergetickou náročnosťou prostredníctvom efektívnej sadzby odvodu do NJF podľa zákona č. 21/2019 (§ 2 ods. 3)
Tarifa za rezervovanú kapacitu (RK)	Platba za garantovaný výkon pre odberateľa (30 785,85 EUR/MW/rok; modelová situácia pri RK 100 MW a spotrebe 1 TWh/rok)	3,08	70 %	2,16	0,92	zľava 70 % možná pre podniky s RK viac ako 350 MW a prenosom elektriny pre viac ako 2,5 TWh podľa vyhlášky ÚRSO č. 18/2017 (§ 20 ods. 5 c)
Spolu		38,80	88 %	34,17	4,64	

STVO

1) **Silová zložka ceny elektriny** rastie aj z dôvodu rastu cien emisných povoleniek:

- v období 2009 – 2017 trhovú cenu kontinuálne klesala.
- od 2018 rastie a v 2021 dosahuje úrovne pred krízy v 2009. V nasledujúcich rokoch sa očakáva ďalší rast.

2) Zle nastavená **podpora obnoviteľných zdrojov** energie z roku 2009:

- zaviedli sa neprimerane vysoké výkupné ceny elektriny z obnoviteľných zdrojov, ktoré boli inštalované v období 2009-2011.
- výkupné ceny boli garantované na 15 rokov, t.j. do 2024 až 2026. Podpora aktuálne predĺžená o 5 rokov (pri znížení doplatku – t.j. znižuje koncovú cenu elektriny na 5 rokov).
- podpora OZE a KVET na koncovej cene elektriny domácností predstavuje ~18 eur/MWh (~13 %). Na podporu OZE a KVET sa ročne vypláca ~470 mil. eur.

3) Podpora výroby elektriny z **domáceho uhlia**:

- je súčasťou tarify za prevádzkovanie systému (TPS).
- plánovaná do konca 2023.
- na koncovej cene elektriny domácností predstavuje 5 eur/MWh (~3,5 %). Na podporu domáceho uhlia sa ročne vypláca ~120 mil. eur.

4) Vysoké náklady na **prevádzku prenosovej sústavy** (SEPS):

- SR má jednu z najvyšších taríf za prevádzku prenosovej sústavy v EÚ (systémové služby, prístup do sústavy, prenos elektriny, poplatok za straty).
- dôvodom sú najmä relatívne vyššie náklady na podporné služby (regulácia prenosovej sústavy) a prevádzkové náklady a odpisy SEPS.
- pri dosiahnutí priemeru EÚ by mohla byť koncová cena elektriny nižšia o ~5 eur/MWh.

- Európska komisia od 2012 umožňuje **kompensovať nepriame náklady emisných povoleniek** v cene elektriny pre podniky v elektro-intenzívnych odvetviach, kde sa predpokladá riziko úniku uhlíka.
- Kompenzácie nákladov na nepriame emisie vypláca 14 krajín Európskeho hospodárskeho priestoru vrátane Slovenska. Všetky používajú rovnaký vzorec na výpočet kompenzácií.
- Možnosť poskytnúť kompenzácie bola v 2020 **predĺžená do konca 2030**.
- Na Slovensku pre tento účel existuje **právna úprava v zákone č. 414/2012 o obchodovaní s emisnými kvótami**, ktorý umožňuje použiť až 25 % z výnosov z dražieb kvót na kompenzácie.
- Kompenzácie sú poskytované na základe schémy štátnej pomoci MŽP SR, platnej do konca 2021.
- V porovnaní s ostatnými krajinami EÚ kompenzuje SR nepriame náklady málo, čo má negatívny dopad na konkurencieschopnosť slovenských podnikov:

VÝNOSY Z DRAŽIEB KVÓT EMISNÝCH POVOLENIEK

- Výšku a účel prostriedkov z výnosov z dražby kvót upravuje [§ 18 zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami](#)
- Podľa [ods. 4](#) je výnos z dražby príjmom Envirofondu, pričom priamo zákonom je daná percentuálna distribúcia týchto výnosov:
 - a) **35 %** na financovanie projektov zníženia emisií, zvýšenia energetickej účinnosti, znižovania spotreby zdrojov atď.
 - b) **25 %** na financovanie schémy štátnej pomoci pre podniky, pri ktorých hrozí riziko úniku uhlíka (t.j. kompenzácia nepriamych nákladov)
 - c) **20 %** na dosiahnutie cieľov národnej environmentálnej stratégie,
 - d) **20 %** na projekty nízkoemisnej dopravy a verejnej dopravy a medzinárodné environmentálne projekty.
- MF SR vstupuje do procesu rozhodovania o využití výnosov z dražby kvót na základe [ods. 7](#).
 - Podľa tohto ustanovenia sa výška výnosov použiteľných na účely podľa ods. 4 (body a) až d) uvedené vyššie) určí **na základe dohody MŽP SR a MF SR** každoročne do 30.9.
 - Výsledok tejto dohody **nemôže byť nižší ako 30 %** ročných výnosov

OTÁZKY ? 😊

Ďakujem za pozornosť.

